

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0448/2006

5.12.2006

***II

SOOVITUS TEISELE LUGEMISELE

Nõukogu ühine seisukoht eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend (11944/2/2006– C6-0357/2006 – 2004/0220(COD))

Arengukomisjon

Raportöör: Gay Mitchell

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
antud hääle enamus
- **I koostöömenetlus (esimene lugemine)
antud hääle enamus
- **II koostöömenetlus (teine lugemine)
antud hääle enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- *** nõusolekumenetlus
parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel
- ***I kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine)
antud hääle enamus
- ***II kaasotsustamismenetlus (teine lugemine)
antud hääle enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- ***III kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine)
antud hääle enamus ühise teksti heakskiitmiseks

(Antud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. Tavalises kaldkirjas märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või puudused antud tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT .	5
SELETUSKIRI.....	6
MENETLUS.....	10

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend
(11944/2/2006 – C6-0357/2006 – 2004/0220(COD))

(Kaasotsustamismenetlus: teine lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu ühist seisukohta (11944/2/2006 - C6-0357/2006);
  - võttes arvesse oma esimese lugemise seisukohta¹ Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud komisjoni ettepaneku (KOM(2004)0629)² kohta;
  - võttes arvesse komisjoni muudetud ettepanekut (KOM(2004)0629/2)³;
  - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 67;
  - võttes arvesse arengukomisjoni soovitus teisele lugemisele (A6-0448/2006),
1. kiidab ühise seisukoha heaks;
  2. märgib, et õigusakt võetakse vastu kooskõlas ühise seisukohaga;
  3. teeb presidendile ülesandeks allkirjastada õigusakt koos nõukogu eesistujaga vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 254 lõikele 1;
  4. teeb peasekretärile ülesandeks allkirjastada õigusakt pärast kõikide menetluste nõuetekohase läbiviimise kontrollimist ja korraldada kokkuleppel nõukogu peasekretäri ja selle avaldamine Euroopa Liidu Teatajas;
  5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

---

¹ Vastuvõetud tekstid, 18.5.2006, P6_TA(2006)0217.

² ELTs seni avaldamata.

³ ELTs seni avaldamata.

SELETUSKIRI

1. Taust

Komisjoni ettepanek võtta vastu määrus arengu- ja majanduskoostöö rahastamisvahendi loomiseks, millest sai alguse EÜ arengukulutuste uue õigusliku aluseni viinud menetlus, pärineb 29. septembrist 2004. Õigusloomeprotsess on kaks aastat pärast ettepaneku avaldamist kulgenud pikki, raskeid ja keerulisi radu. Kuid tekst on selle aja jooksul märgatavalt edasi arenenud.

Algset ettepanekut käsitletud raportööri seisukoht oli, et ettepanek on väga äärmuslik ja parlamendile täiesti vastuvõetamatu. See ründas nii parlamendi õigusi kaasotsustamismenetluse raames kui ka arengupoliitika enda põhimõtteid. Esimene reaktsioon, mis andis märku parlamendi kavatsusest ettepanek tagasi lükata, võeti arengukomisjonis ühehäälselt vastu ning seda toetasid ühehäälselt ka kolm nõuandvat komisjoni. See lähenemisviis tõi komisjoni ja nõukogu läbirääkimistelaua taha ning veenis neid lõpuks austama parlamendi kaasotsustamisvolitusi – mitte üksnes arengukoostöö rahastamisvahendi, vaid ka muude "Prodi paketi" välistegevuse vahendite puhul.

Arengukoostöö rahastamisvahendi puhul on pikkadest ja keerulistest läbirääkimistest olnud palju kasu – koguni nii palju, et määruse lõplik versioon on algse ettepanekuga võrreldes tundmatuseni muutunud. Mõnikord väljendus teiste institutsioonide lähenemisviis surves, mitte läbirääkimistes ja Euroopa Parlamendi kaasotsustamisvolituste austamises. Samuti oli üllatav, et aeg-ajalt pidi arengukomisjon astuma vastu parlamendi teistele jõududele, kes ei mõistnud, et kaalul on institutsiooni enda volitused ja õigused. Kõigest hoolimata jäi arengukomisjon alati ühtseks ja endale kindlaks.

2. Nõukogu ühine seisukoht

23. oktoobril 2006 parlamendile edastatud nõukogu ühine seisukoht sisaldab rohkesti elemente, mis lisati parlamendi nõudel. Nende hulgast tähtsamad on:

a) Ajaliselt piiratud õigusakt

Euroopa Komisjoni algne ettepanek ei sisaldanud aegumistähtaega ega läbivaatamisklauslit. Nende suhtes lepidi kokku juba läbirääkimiste alguses kõikide välistegevuse vahendite puhul, nii et need aeguvad nüüd uue finantsperspektiivi lõpuks (2013) ning läbivaatamisprotsess algab 2009. aastal.

b) Eraldi vahend arengupoliitika jaoks

Arengukomisjonile valmistas suurt muret, et algses ettepanekus ei nähtud ette konkreetselt arengupoliitikale mõeldud rahastamisvahendit. Selle asemel oli ühendatud arenguriike ja tööstusriike käsitlev poliitika, mis ei võimaldanud kummaski selgeid eesmärgi ega poliitilisi prioriteete seada. Pärast pikki vaidlusi välistegevuse õigusliku raamistiku üle saavutasid arengukomisjoni läbirääkijad kokkuleppe, et tööstusriikide suhtes kohaldatakse teisi õigusakte, ning rahvusvahelise kaubanduse komisjon on saanud uue tööstusriike käsitleva

ettepaneku. Ühine seisukoht teostab selle, mida arengukomisjon soovis – spetsiaalselt arenguriikidele suunatud vahendi, mida nimetatakse arengukoostöö rahastamisvahendiks.

Parlament võitles edukalt ka eraldi inimõiguste rahastamisvahendi loomise eest, mis tähendab Euroopa demokraatia ja inimõiguste algatuse jätkamist. Selle vahendi õigusloomemenetlus jätkub.

c) Üks õiguslik alus arengupoliitikale – artikkel 179

Õiguslikku raamistikku käsitleva aruteluga paralleelselt toimus arutelu arengukoostöö rahastamisvahendi õigusliku aluse üle. Algne ettepanek põhines kahel EÜ asutamislepingu artiklil – artiklil 179, mis käsitleb arengukoostööd, ja artiklil 181a, mis käsitleb koostööd kolmandate riikidega. Raportööri seisukoht kooskõlas parlamendi ja nõukogu õigusteenistuste arvamusega oli, et artiklit 181a ei saa kohaldada arenguriikide suhtes ning arengukoostöö rahastamisvahend peaks põhinema ainult artiklil 179. Selles küsimuses oli parlament edukas.

d) Poliitika kujundamine kaasotsustamise teel

Üks komisjoni algse ettepanekuga seotud põhiprobleeme oli see, et ettepanekus püüti peaaegu täielikult kaotada parlamendi õigust osaleda arenguriike käsitleva poliitika kujundamisel kaasotsustamise teel. Komisjon kavatses eraldada poliitika õigusloomest ning kasutada selle asemel mittesiduvaid teatisi. Sellisel juhul oleksid ainukesed siduvad poliitilised sätted jäänud riigi, piirkonna või temaatilise programmi strategiadokumentidesse, mis oleks vastu võetud komiteemenetluse abil, ilma parlamendi osaluseta.

Nii nõukogu kui ka arengukomisjoni läbirääkijad olid vastu poliitika kujundamisele komisjoni teatiste abil ning keskendusid eesmärgile, et otsused tehtaks jätkuvalt õigusloomega seotud kaasotsustamismenetluse kaudu.

Nõukogu ühine seisukoht sisaldab väga suurt hulka poliitilisi sätteid, millest peaaegu kõik on lisatud parlamendi initsiatiivil. Peamiselt põhinevad need 13 poliitilisel määrusel, mida uus rahastamisvahend asendab ja millest peaaegu kõigi suhtes olid parlament ja nõukogu kaasotsustamise teel juba kokku leppinud.

e) Üksikasjalikumad finantssätted

Ettepaneku finantssätted olid samuti üks valupunkte: need olid äärmiselt üldsõnalised ning väga kaugel detailsuse astmest, millega parlament eelarvepädeva institutsioonina on harjunud tegelema. Antud oli ainult kogu rahastamisvahendile ette nähtud rahaeraldus koos ELi ja AKV-riikide vahelise koostöö summaga, mis hiljem eemaldati, kui nõukogu otsustas Euroopa Arengufondi väljaspool eelarvet hoida. Varem oli iga programmi jaoks tehtud eraldi kaasotsustamismenetluse teel määratud rahaeraldus, mis oli sätestatud eraldi määruses. Arengukomisjoni läbirääkijad nõudsid selle tava jätkumist. Ühine seisukoht sisaldab nüüd rahaeraldiste jaotust programmide kaupa ja mõnel puhul ka programmi siseselt (näiteks valitsusväliste osalejate puhul, millel on nüüd ühisprogramm kohalike omavalitsustega, mis nõuab rahaeraldiste täpsemat jaotust tagamaks, et neile eraldatav summa oleks väga lähedane eelmiste aastate summadega).

3. Teedrajav vahend

On valdkondi, kus uus arengukoostöö rahastamisvahend erineb oluliselt kõikidest

varasematest arengukoostööd käsitlevatest õigusaktidest, ning siin on parlament tõeliselt suuri edusamme teinud.

a) Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabikomitee õiguslik tunnustamine

Uus arengukoostöö rahastamisvahend sätestab esimest korda õigusaktis Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabikomitee (OECD/DAC) esitatud rahvusvaheliselt tunnustatud arengupoliitika määratluse. See on tähtis samm selleks, et arengukoostöö eelarvet ei kasutataks teiste poliitiliste eesmärkide jaoks. Kõik geograafilised programmid koostatakse nii, et nad vastaksid arenguabikomitee ametliku arenguabi saamise nõuetele, ning sama kehtib vähemalt 90% temaatiliste programmide raames tehtavate eraldiste suhtes. Ülejäänud 10% temaatilistest rahaeraldistest kasutatakse rändeprogrammi ja keskkonnaprogrammi raames arengut mitte hõlmavateks meetmeteks, sh rahvusvaheliste keskkonnalepingute rakendamiseks ning mitme tähtsama rahvusvahelise keskkonnaalase konventsiooni sekretariaadi toetamiseks.

b) Kokkulepe arengukoostöö rahastamisvahendi eelarveliste eesmärkide osas

Uuele arengukoostöö rahastamisvahendile lisatud komisjoni teatis sisaldab esimest korda ka võrdlusmäära, mida arengukomisjon on kasutanud juba aastast 2003, et pöörata rohkem tähelepanu aastatuhande arengueesmärkide kesksetele valdkondadele, põhiharidusele ja põhitervishoiule. Euroopa Komisjon pole kunagi varem aktsepteerinud arengukomisjoni 20% määra ning ehkki parlament on selle kolm viimast aastat eelarvesse kirjutanud, on nad keeldunud seda rakendamast. Nende valdkondade rahaeraldised on alati olnud haletsusväärset väikesed. Kuid nüüd on komisjon arengukoostöö rahastamisvahendile lisatud teatistes võtnud kohustuse püüda saavutada see eesmärk aastaks 2009 (sinna on lisatud täiendav keskmise kategooria, kuna see on eriti oluline keskmise sissetulekuga Ladina-Ameerika riikide jaoks). Sarnaselt teiste läbirääkimiste rühma liikmetega peab raportöör seda parlamendi jaoks väga oluliseks saavutuseks.

c) Programmidokumentide demokraatlik järelevalve – edusammud

Edusamme on tehtud ka parlamendi ja komisjoni vahelise strateegiadokumentide projekte käsitleva dialoogi küsimuses, mille tulemusel võib parlament teostada tõhusalt järelevalvet arengukoostöö rahastamisvahendi rakendamise üle. Eriti oluline oli tagada, et parlament võiks sekkuda õigel ajal enne strateegiadokumentide vastuvõtmist, kui sekkumisel on veel mõte. Ehkki parlamendi ja nõukogu vahel oli selles küsimuses erimeelsus, sai parlament kinnituse, et komisjon on alati valmis arutama parlamendiliikmetega üldisi või konkreetset riiki puudutavaid küsimusi. Parlament võib ise otsustada, kuidas ta sellistel läbirääkimistel esindatud on. See kokkulepe vormistatakse arengukomisjoni esimehe ning volinike Ferrero-Waldneri ja Micheli vahel toimuva kirjavahetusega enne ühise seisukoha üle hääletamist.

d) Parlamendi suurem roll vahehindamisel

Ehkki õigusaktis on kirjas, et rahastamisvahend vaadatakse läbi "hiljemalt 31. detsembriks 2010", leppisid parlament ja komisjon kokku, et enne kui komisjon läbivaatamist alustab, hindab parlament rahastamisvahendi toimimist, et tuvastada võimalikud esinenud häired. Rahastamisvahendit läbi vaadates võtab komisjon arvesse parlamendi raportit. Läbivaatamine toimub 2009. aastal. Kui avastatakse probleeme, mis nõuavad vahendi kohandamist, esitab komisjon vajalikud õigusloomega seotud ettepanekud. Komisjon kinnitab selle kokkuleppe enne ühise seisukoha üle toimuvat hääletust.

4. Raportööri soovitus

Ühine seisukoht vastab läbirääkimiste lõpuks saavutatud kokkuleppele, mille arengukomisjon oma 3. oktoobri 2006. aasta koosolekul heaks kiitis.

Soojätkamishügieeni küsimuses ei saa raportöör mingil juhul toetada põhjenduses 18, artikli 5 lõike 2 punktis b ja artikli 12 lõike 2 punktis a kasutatud sõnastust, kui kohaldatakse Maailma Terviseorganisatsiooni määratlust, mis sisaldab "soovimatute raseduste katkestamist".

Püüdsin oma lähenemises arengukoostöö rahastamisvahendile teisi veenda ning olin äärmiselt pettunud, kui minu siiras mure selles küsimuses ei leidnud toetust. Seepärast teatan, et toetan jõupingutusi selle sõnastuse muutmiseks.

Seda küsimust kõrvale jättes on raportöör seisukohal, et nõukogu esitatud ühine seisukoht on Euroopa Parlamendile väga hea tulemus.

MENETLUS

Pealkiri	Nõukogu ühine seisukoht eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend
Viited	11944/2/2006 – C6-0357/2006 – 2004/0220(COD)
EP 1. lugemise kuupäev – P-number	18.5.2006 P6_TA(2006)0217
Komisjoni ettepanek	KOM(2004)0629 – C6-0128/2004
Komisjoni muudetud ettepanek	COM(2004)0629/2
Ühise seisukoha kättesaamisest istungil teada andmise kuupäev	23.10.2006
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	DEVE 26.10.2006
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Gay Mitchell 6.10.2004
Endine raportöör / Endised raportöörid	
Arutamine parlamendikomisjonis	6.11.2006
Vastuvõtmise kuupäev	30.11.2006
Lõpphääletuse tulemused	+ : 21 – : 0 0 : 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrete Auken, Alessandro Battilocchio, Margrietus van den Berg, Danutė Budreikaitė, Alexandra Dobolyi, Filip Kaczmarek, Ğirts Valdis Kristovskis, Maria Martens, David Martin, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Luisa Morgantini, Horst Posdorf, Pierre Schapira
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	John Bowis, Milan Gaľa, Alain Hutchinson, Jan Jerzy Kulakowski, Linda McAvan, Manolis Mavrommatis, Karin Scheele, Anne Van Lancker
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	
Esitamise kuupäev	5.12.2006
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	